

ไข้เด็งกี และไข้เลือดออกเด็งกี : คำถามและคำตอบสำหรับผู้รอดชีวิตจากคลื่นสึนามิ

ไข้เด็งกี (dengue) คืออะไร?

ไข้เด็งกีคือ โรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดใดชนิดหนึ่งในสี่ชนิดซึ่งมีสายพันธุ์ที่เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด (DEN-1, DEN-2, DEN-3, หรือ DEN-4) ไวรัสดังกล่าวถ่ายทอดสู่คนผ่านการถูกยุงที่ติดเชื้อกัด ประมาณกันว่า ในแต่ละปีมีผู้ป่วยเป็นไข้เด็งกีมากกว่า 100 ล้านคนทั่วโลก

ไข้เลือดออกเด็งกี (dengue hemorrhagic fever หรือเรียกย่อว่า DHF) คืออะไร?

DHF เป็นอาการไข้เด็งกีที่รุนแรงกว่า และอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ ถ้าไม่ได้รับการวินิจฉัยและการรักษาอย่างถูกต้อง DHF เกิดจากการติดเชื้อไวรัสชนิดเดียวกันกับที่ทำให้เกิดไข้เด็งกี หากได้รับการบำบัดรักษาทางการแพทย์อย่างถูกต้อง อัตราการเสียชีวิตเนื่องจาก DHF ก็อาจอยู่ที่ระดับน้อยกว่าร้อยละ 1

ไข้เด็งกีและไข้เลือดออก (DHF) แพร่กระจายได้อย่างไร?

ไข้เด็งกีถ่ายทอดสู่คนเมื่อถูกยุงลาย (*Aedes*) ที่ติดเชื้อไวรัสเด็งกีกัด การติดเชื้อในยุงเกิดขึ้นเมื่อยุงกัดผู้ที่มีเชื้อไวรัสเด็งกีหรือ DHF และหลังจากนั้นประมาณหนึ่งสัปดาห์ ยุงจะสามารถแพร่เชื้อไวรัสสู่คนปกติได้ขณะดูดเลือดจากคนผู้นั้น ไข้เด็งกีไม่สามารถติดต่อได้โดยตรงจากคนสู่คน

อาการของโรคนี้นั้นเป็นอย่างไร?

อาการสำคัญของไข้เด็งกีคือ มีไข้สูง ปวดศีรษะอย่างรุนแรง ปวดหลัง ปวดข้อ คลื่นไส้และอาเจียน ปวดรอบกระดูกตาและมีผื่นแดง โดยทั่วไป เด็กเล็กมีอาการไข้รุนแรงน้อยกว่าเด็กโตและผู้ใหญ่

ส่วนไข้เลือดออกเด็งกีมีลักษณะสำคัญคือ อาการไข้จะกินเวลานานตั้งแต่ 2 ถึง 7 วัน พร้อมกับมีอาการและอาการแสดงทั่วไปเกิดขึ้น คล้ายกับอาการเจ็บป่วยอื่นๆ (ได้แก่ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง และปวดศีรษะ) ระยะอาการดังกล่าวจะตามด้วยอาการเลือดออก มีแนวโน้มที่จะเป็นแผลถลอกได้ง่าย หรืออาการเลือดออกตามผิวหนังแบบอื่นๆ เลือดกำเดาไหลหรือเลือดออกตามไรฟัน และอาจมีอาการเลือดตกใน หลอดเลือดขนาดเล็กที่สุด (หลอดเลือดฝอย) มีลักษณะซึมผ่านได้ง่ายมาก ("รั่ว") ทำให้น้ำเลือดซึมออกจากหลอดเลือดได้ อันอาจนำไปสู่อาการระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลวและอาการช็อก ตามด้วยการเสียชีวิตถ้าไม่บำบัดอาการระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลวให้ทันเวลาที่

ไข้เด็งกีสามารถรักษาได้อย่างไร?

ไม่มียาเฉพาะโรคชนิดใดที่สามารถใช้บำบัดการติดเชื้อเด็งกีได้ ผู้ที่คิดว่าตนเป็นไข้เด็งกีควรทานยาบรรเทาปวดที่ประกอบด้วยตัวยาอะเซตามิโนเฟน (acetaminophen) และหลีกเลี่ยงการใช้ยาที่มีแอสไพริน (aspirin) เป็นส่วนประกอบ นอกจากนี้ ผู้ป่วยยังควรพักผ่อนมากๆ และปรึกษาแพทย์

มีวิธีใดบ้างที่ใช้บำบัดไข้เลือดออกเด็งกี (DHF) ได้อย่างได้ผล?

เช่นเดียวกับไข้เด็งกี ขณะนี้ยังไม่มียาใดที่ใช้บำบัด DHF โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ถ้าวินิจฉัยพบแต่เนิ่นๆ ผู้ป่วยมีอาการของโรคนี้นี้ เราก็สามารถบำบัดอาการอย่างได้ผลด้วยการชดเชยน้ำให้ร่างกายของผู้ป่วย การเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมักเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดูแลผู้ป่วยที่เป็น DHF ได้อย่างถูกต้อง แพทย์ที่สงสัยว่าผู้ป่วยมีอาการ DHF สามารถติดต่อแผนกไข้เด็งกี (Dengue Branch) ที่ CDC เพื่อขอรับคำแนะนำเพิ่มเติมได้

การระบาดของไข้เด็งกีเกิดได้ในที่ใดบ้าง?

ส่วนใหญ่ การระบาดของไข้เด็งกีเกิดขึ้นในบริเวณที่มียุงลายบ้าน (*Aedes aegypti*) หรือบางครั้งยุงลายสวน (*Aedes albopictus*) อาศัยอยู่รวมทั้งบริเวณในเมืองของประเทศเขตร้อนส่วนใหญ่ทั่วโลก นักท่องเที่ยวอาจเป็นผู้นำเชื้อไวรัสเด็งกีเข้าสู่พื้นที่ต่างๆได้ ถ้านักท่องเที่ยวผู้นั้นเกิดการติดเชื้อขณะเดินทางผ่านบริเวณต่างๆ ในเขตร้อนที่มีไข้เด็งกีอยู่ทั่วไป

ไข้เด็ก: คำถามและคำตอบสำหรับผู้รอดชีวิตจากคลื่นสึนามิ
(ต่อจากหน้าก่อน)

ทำอย่างไรจึงจะสามารถลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสเด็กได้?

ขณะนี้ยังไม่มีวัคซีนสำหรับป้องกันไข้เด็ก มาตราการป้องกันที่ดีที่สุดสำหรับผู้อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีมุงลายบ้านชุกชุมคือ การกำจัดสถานที่ที่ยุงวางไข่ ซึ่งส่วนใหญ่คือภาชนะที่เก็บกักน้ำหรือแหล่งน้ำขัง

ภาชนะใดก็ตามที่สามารถเก็บกักน้ำฝนได้หรือใช้เป็นที่เก็บน้ำ (เช่น ภาชนะพลาสติก ถังบรรจุขนาด 55 แกลลอน ถังน้ำแบบหัวหรือยางรถยนต์ที่ใช้แล้ว) ควรมีฝาปิดหรือกำจัดทิ้งอย่างเหมาะสม ส่วนภาชนะใส่น้ำสำหรับสัตว์เลี้ยงและสัตว์ต่างๆ หรือแจกันใส่ดอกไม้สดนั้นควรเทน้ำทิ้งและขัดทำความสะอาดอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง วิธีนี้จะช่วยกำจัดไข่ยุงและตัวอ่อน ตลอดจนลดจำนวนยุงที่อยู่ในบริเวณเหล่านี้ได้ สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปในพื้นที่ซึ่งมีไข้เด็ก รวมทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีไข้เด็กนั้น ความเสี่ยงต่อการถูกยุงกัดเมื่ออยู่ในอาคารบ้านเรือนจะลดลงถ้าใช้เครื่องปรับอากาศหรือใช้บานหน้าต่างและประตูที่ติดมุ้งลวด การใช้สารไล่ยุงที่ประกอบด้วยสารออกฤทธิ์ DEET ตั้งแต่ 20% ถึง 30% อย่างเหมาะสม โดยทาบนผิวหนังนอกร่มผ้าและบนเสื้อผ้าที่สวมใส่ จะช่วยลดความเสี่ยงต่อการถูกยุงกัดได้ การเสี่ยงต่อการติดเชื้อเด็กสำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีไม่สูงนัก ยกเว้นในพื้นที่ซึ่งกำลังเกิดการระบาดของโรคนี้อยู่

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดดูที่ www.bt.cdc.gov/disasters/tsunamis หรือโทรติดต่อสายฮอตไลน์บริการสาธารณะของ CDC ที่ 888-246-2675 (ภาษาอังกฤษ), 888-246-2857 (ภาษาสเปน) หรือ 866-874-2646 (TTY)